

Inka Hopsu vihr ym.

Lakialoite laiksi eläinten hyvinvoinnista annetun lain 122 ja 126 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Tällä lakialoitteella ehdotetaan muutettavaksi eläinten hyvinvoinnista annettua lakia siten, että porsitushäkkien ja tiineytshäkkien käyttö ja ylläpito kielletään täysin siirtymäajalla, ilman poikkeuksia. Siirtymäaika päättyisi kaikissa tilanteissa vuoden 2028 alussa. Lisäksi porsaiden kirurgisen kastraation siirtymäaika lyhennetään vuoteen 2028.

PERUSTELUT

Eläinten hyvinvoinnista annetun lain 6 §:ssä lueteltujen yleisten periaatteiden mukaan eläimiä on kohdeltava hyvin ja niitä kunnioittaen. Eläimille ei saa aiheuttaa tarpeetonta kipua tai kärsimystä eikä niiden hyvinvointia saa tarpeettomasti vaarantaa. Tämä periaate ei toteudu kuitenkaan kaikessa eläintuotannossa eikä se toteudu nykyisessä muodossa eläinten hyvinvointia koskevassa laissa.

Ihmisen hoidosta riippuvaisilla eläimillä tulee olla oikeus muun muassa lajityypilliseen käyttäytymiseen ja perustarpeiden tyydyttämiseen. Niillä on oikeus hyvään elinympäristöön, suojaan ja hoitoon. Sikojen kohdalla tämä ei kuitenkaan toteudu.

Suomessa sikojen kasvatusta perustuu laajasti porsitushäkkikasvatukseen. Emakot suljetaan tiineyttyksen, synnytyksen ja imetyksen ajaksi kääntymisen estäviin häkkeihin. Monet emakot saattavat viettää suuren osan elämästään tiineys- ja porsitushäkeissä, joissa ne eivät mahdu liikkumaan, edes kääntymään. Eläimen pitäminen liikkumisen estävässä häkissä estää siltä lajityypillisen käyttäytymisen ja lajin perustarpeiden tyydyttämisen. Häkki ei ole hyvä elinympäristö eikä se mahdollista eläimelle tarvittavan suojan hakemista.

Sika on sosiaalinen ja tarvitsee lajitoveriensa seuraa. Luonnossa siat elävät usein perheryhmissä. Hyvin voidakseen siat tarvitsevat tekemistä, mitä tiineys- ja porsitushäkeissä ei ole. Sialla on esimerkiksi voimakas tarve tonkia ja tutkia ympäristöään kärsällään. Tutkijat sanovat sian vastaavan älykkyydeltään nelivuotiaasta ihmistä.

Lakialoite LA 27/2024 vp

Keväällä 2024 tuli voimaan laki, joka kieltää uusien porsitushäkkien rakentamisen, mutta ei vanhojen käyttöä. Eläinten hyvinvoinnin yleisten periaatteiden mukaisesti kaikki porsitushäkit tulisi kieltää ja niiden käyttö lopettaa. Vanhoille porsitushäkeille tarvitaan lyhyt siirtymäaika, jona niiden käyttö tulisi lopettaa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

eläinten hyvinvoinnista annetuin lain 122 ja 126 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan eläinten hyvinvoinnista annetun lain (693/2023) 122 ja 126 § seuraavasti:

122 §

Sian pitopaikkaa koskevat poikkeus- ja siirtymäsäännökset

Tämän lain voimaan tullessa toiminnassa olevaan sikalaan sovelletaan emakoiden ja ensikoiden tiineyttyshäkissä pidon osalta 37 §:n 2 momenttia 1 päivästä tammikuuta 2028. Tämän lain voimaantulon jälkeen peruskorjattavaan sikalaan tai sen osastoon ja rakennettavaan uuteen sikalaan tai sen osastoon sovelletaan emakoiden ja ensikoiden tiineyttyshäkissä pidon osalta 37 §:n 2 momenttia, kun peruskorjaus tai uusi sikala taikka osasto on valmistunut.

Jos tämän lain voimaan tullessa toiminnassa olevaa sikalaa laajennetaan tai peruskorjataan tämän lain voimaantulon jälkeen, porsitushäkkien lukumäärää ei saa lisätä. Sellaiseen sikalan rakennus- ja peruskorjaushankkeeseen, jonka rakennuslupa on ollut vireillä ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan kuitenkin tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Ensikolla tarkoitetaan sukukypsää naarassikaa astutuksesta tai siemennyksestä ensimmäiseen porsimiseen. *Emakolla* tarkoitetaan naarassikaa ensimmäisen porsimisen yhteydessä ja sen jälkeen.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset emakoiden ja ensikoiden porsitushäkissä ja tiineyttyshäkissä pidosta.

126 §

Tuotantoeläimenä pidettävän sian kastratiota koskeva siirtymäsäännös

Sen estämättä, mitä 15 §:n 2 momentin 4 kohdassa säädetään, tuotantoeläimenä pidettävää sikaa ei saa kastroida kirurgisesti. Kieltoa sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2028.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2025.

Lakialoite LA 27/2024 vp

Helsingissä 2.7.2024

Inka Hopsu vihr
Hanna Holopainen vihr
Tiina Elo vihr
Hanna Sarkkinen vas
Jenni Pitko vihr
Fatim Diarra vihr
Sofia Virta vihr
Maria Ohisalo vihr
Oras Tynkkynen vihr
Atte Harjanne vihr
Laura Meriluoto vas
Timo Furuholm vas
Mai Kivelä vas
Minja Koskela vas
Jussi Saramo vas
Helena Marttila sd
Lotta Hamari sd